

พฤติกรรมสุขภาพ ปัจจัยส่วนบุคคล และผลลัพธ์ของการตั้งครรภ์ของหญิงตั้งครรภ์ชาวไทยภูเขาใน
อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน (HEALTH BEHAVIORS, PERSONAL FACTORS,
AND PREGNANCY OUTCOMES OF HILL TRIBE PREGNANT WOMEN IN
MAESARIENG DISTRICT, MAEHONGSON PROVINCE)

ปริญญ์สา พรหมมา 4736720 RAMN/M

พย.ม. (การพยาบาลมารดาและทารกแรกเกิด)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: พวงน้อย สาครรัตนกุล, ค.ม. (บริหารการพยาบาล),
จันทิมา ขนบดี, D.S.N. (Maternal and Child Nursing)

บทคัดย่อ

การศึกษาเชิงบรรยายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมสุขภาพ ปัจจัยส่วนบุคคล และ ผลลัพธ์ของการตั้งครรภ์ ของหญิงตั้งครรภ์ชาวไทยภูเขาในอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 164 ราย คัดเลือกแบบจำเพาะเจาะจงตามเกณฑ์กำหนด จากหญิงตั้งครรภ์ชาวไทยภูเขาที่มาคลอดในโรงพยาบาลแม่สะเรียง ระหว่างเดือนกันยายน ถึงเดือนธันวาคม 2549 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ตามแบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแบบวัดพฤติกรรมสุขภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์และการคลอด เก็บรวบรวมจากรายงานผู้คลอด

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 76.83) มีคะแนนพฤติกรรมสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี ร้อยละ 23.17 มีคะแนนพฤติกรรมสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง คะแนนพฤติกรรมสุขภาพด้านการใช้ยาและสารเสพติด ด้านการจัดการความเครียด ด้านโภชนาการ ด้านการทำงานและการพักผ่อน และด้านการแสวงหาความรู้และการฝากครรภ์อยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.53 3.47 3.39 3.32 และ 3.29 ตามลำดับ ส่วนคะแนนพฤติกรรมสุขภาพด้านการออกกำลังกายนั้นอยู่ในเกณฑ์ไม่ดี มีคะแนนเฉลี่ย 1.91

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา การทำงาน และรายได้ครอบครัวต่างกัน มีคะแนนพฤติกรรมสุขภาพแตกต่างกัน ($p < 0.001$) และกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนพฤติกรรมสุขภาพต่างกัน มีผลลัพธ์ของการตั้งครรภ์ไม่ต่างกัน ($p > 0.05$)

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า พฤติกรรมสุขภาพที่ดีส่งผลให้หญิงตั้งครรภ์ชาวไทยภูเขามีผลลัพธ์ของการตั้งครรภ์ที่ดี การศึกษาแบบเจาะลึกถึงพฤติกรรมสุขภาพบางประการ ที่มีความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีเกี่ยวข้อง จะช่วยให้มีความรู้และความเข้าใจในพฤติกรรมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์ชาวไทยภูเขาเพิ่มมากขึ้น และนำไปสู่การจัดบริการได้สอดคล้องต่อความต้องการอันแท้จริงของประชากรกลุ่มนี้

คำสำคัญ: พฤติกรรมสุขภาพ / ปัจจัยส่วนบุคคล / ผลลัพธ์ของการตั้งครรภ์

HEALTH BEHAVIORS, PERSONAL FACTORS, AND PREGNANCY OUTCOMES OF HILL TRIBE PREGNANT WOMEN IN MAESARIENG DISTRICT, MAEHONGSON PROVINCE

PUNYISA PROMMA 4736720 RAMN/M

M.N.S (MATERNITY AND NEWBORN NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: PUANGNOI SAKONRATTANAGUL, M.Ed. (NURSING ADMINISTRATION), CHANTIMA KHANOBDEE, D.S.N. (MATERNAL AND CHILD HEALTH NURSING)

ABSTRACT

The purpose of this descriptive study was to describe health behaviors, personal factors, and pregnancy outcomes of hill tribe pregnant women in Maesarieng district, Maehongson province. A purposive sample consisted of 164 hill tribe pregnant women who delivered at Maesarieng Hospital from September to December 2006. Instruments used in this study were the Demographic Data Questionnaire, Health Behaviors Questionnaire, and Prenatal and Labour Records. Data were collected by structured interview. Descriptive statistics were used to analyze the data.

69.5% of the subjects were 20-34 years old, 33.54% were illiterate, 61.59% lived in extended families, 56.10% had family incomes of more than 15,000 baht per year, 84.15% had antenatal visits more than 4 times, 48.17% started antenatal care during the first trimester, 82.32% had term births, and 87.20% delivered babies with birth weight more than 2,500 grams. Only 3.66% of their baby had birth asphyxia, 18.29% had complication during pregnancy, and 12.80% had complication during labour.

Most of the subjects (76.83%) had overall scores of health behaviors at good level; whereas 23.17% had scores at fair level. Considering each aspect of health behavior, it was found that the sample had moderate scores in not smoking, not using illegal substances, stress management, nutrition, working and rest, and information seeking and adequacy of prenatal care (mean scores 3.53, 3.47, 3.39, 3.32, and 3.29 respectively). However, the subjects had low scores in exercise, with a mean score of 1.91. Different educational levels, employment status, and family income generated different scores of health behaviors ($p < 0.001$). Moreover, there was no difference in pregnancy outcomes between those who had good levels of health behavior and those who had a fair level of health behavior ($p > 0.05$).

Results of this study indicated that good health behaviors led to positive pregnancy outcomes in hill tribe pregnant women. Further study should be conducted to investigate specific health behaviors influenced by culture and beliefs in order to better understand health behaviors and to provide appropriate care for this group of people.

KEY WORDS: HEALTH BEHAVIOR / PERSONAL FACTORS / PREGNANCY OUTCOMES

141 pp.